

MULTIMEDIA W WYCHOWANIU – MAŁE DZIECKO: OPÓŹNIONY ROZWÓJ MOWY, SŁABY KONTAKT WZROKOWY, CECHY AUTYZMU, OPÓŹNIONY ROZWÓJ PSYCHORUCHOWY.

"Gawędzenie rodzica z dzieckiem nad puree ziemniaczanym okazuje się dobrym wskaźnikiem tego, jakim zasobem słownictwa dziecko będzie się posługiwać później - i to niezależnie od jego ilorazu inteligencji, poziomu wykształcenia rodziców oraz zamożności rodziny." S. Pinker, Efekt wioski, Charaktery 2015.

1. Gdy masz wrażenie, że twoje małe dziecko za mało mówi, ma słaby kontakt wzrokowy, martwisz się, że wykazuje pewne cechy autyzmu - zastanów się czy nie ma za dużo ekranów w wychowaniu. Badania pokazują, że nawet telewizor grający w tle wpływa na osłabienie koncentracji u dzieci, a nadmierne oglądanie telewizji przez dziecko może opóźnić rozwój mowy.
2. Czekając na wizytę u psychologa, logopedy, neurologa lub psychiatry dziecięcego ogranicz znacznie ekrany w funkcjonowaniu twojego małego dziecka. Specjalista w wywiadzie zapyta Cię o korzystanie z ekranów przez dziecko. Diagnoza będzie łatwiejsza, szybsza i bardziej miarodajna, jeśli wykluczy się wpływ nadmiernego spędzania czasu przy ekranie przez dziecko. Niektóre małe dzieci po 2 lub 3 miesiącach całkowitego ograniczenia ekranów zaczynają mówić, poprawia się kontakt wzrokowy i koncentracja. Przy znacznie opóźnionym rozwoju mowy wielu logopedów obecnie zaleca całkowite odstawienie ekranów.
3. Nie udostępniaj urządzeń ekranowych dziecku przed 2 r.ż. Uważam, że to zalecenie Amerykańskiej Akademii Pediatricznej udaje się jedynie w rodzinach, gdzie dziecko nie ma starszego rodzeństwa. Minimalizuj na ile jest to możliwe dostęp twojego małego dziecka do ekranów.

4. Przygotowuj **regularne wspólne posiłki** bez urządzeń ekranowych na stole! Jeśli ze względu na pracę lub np. samodzielne wychowywanie dzieci jesteś do posiłku tylko ty i dziecko – usiądź z dzieckiem przy stole! Wiele mam nie siada z małymi dziećmi do posiłku tylko raczej im usługuje, kelneruje 😊. Lepiej przygotować również dla siebie coś do zjedzenia i rozmawiać w trakcie posiłku używając słów opisujących rzeczy i czynności z najbliższego otoczenia – które dziecko może dotknąć, posmakować, powąchać, np. „*zobacz ! ogórek kiszony! kwaśny, dobry ogórek.*” Gdy włączamy bajkę na tv lub tablecie, „żeby dziecko zjadło”, pozbawiamy czas posiłku jego „magicznego” wpływu na rozwój mowy u naszego małego dziecka. Badania pokazują, że mowa u dziecka rozwija się w interakcji z żywym człowiekiem, a nie bajką czy grą na ekranie.
5. Przy zasypianiu lepiej małemu dziecku **czytać książkę** – nie proponujemy dzieciom bajki w telewizji czy na tablecie przed snem. Wielu rodziców mówi, że ich dziecko nie lubi książek i nie potrafi się skupić przy czytaniu. Przedstawiam poniżej wskazówki jak czytać dzieciom małym - 2,5 i 3-latkom oraz dzieciom starszym z opóźnionym rozwojem mowy lub niepełnosprawnością intelektualną:
- Małemu dziecku nie trzeba czytać tekstu z książki. Niektórym dzieciom jest się wtedy trudno skupić.
 - Można pokazywać obrazki mówiąc: „ tutaj świeci słońce”, „zobacz – kot stoi na płocie!”, „piesek szczeka”, itp.
 - Można pytać dziecko i zachęcać, aby pokazało na obrazku – „ gdzie jest słońce?”, „pokaż kota!”, „ gdzie piesek szczeka?”, itp.
 - Można wspólnie pokazywać i liczyć rzeczy na obrazkach, np.: „Ile jest kaczek? Policzymy? Raz, dwa, trzy! Trzy kaczki!”.
 - Jeśli dziecko samo nie wskazuje przedmiotów na obrazku, weź dłoń dziecka w swoją i pokazujcie razem!
 - Czytaj z dzieckiem codziennie, w ciszy i w spokoju. Wyłącz telewizor, odłóż telefon, tablet.

6. Pilnujemy, aby nie rozpraszać dzieci NON STOP włączonym telewizorem lub komputerem, tabletem. Badania nad koncentracją u dzieci pokazują, że nawet telewizor grający w tle, podczas, gdy dziecko się bawi wpływa negatywnie na umiejętność skupienia uwagi. Najlepiej, aby dziecko nie przebywało w pokojach, gdzie są włączone ekrany – TV, komputer, tablet.
7. Nie kierujemy do dziecka pytań, poleceń, prośb, gdy dziecko ogląda telewizję lub korzysta z komputera, komórki, tableta.
8. Jak wzmocnić kontakt wzrokowy u małego dziecka? Co może pomóc?
 - Mówiąc do dziecka staraj się zwracać w jego kierunku, nawiązuj kontakt wzrokowy spontanicznie
 - Raczej nie mów do dziecka: „spójrz na mnie!”, „popatrz na mnie!”
 - Celebryj kontakt wzrokowy z dzieckiem w codziennych czynnościach i w zabawie!
 - Załóż koronę, kokardę, kapelusz na głowę, kolorowe zabawkowe okulary, naklej sobie naklejki na twarz (serio:) , zrób mocny makijaż!
 - Okazuj emocje poprzez wyrazistą mimikę i uśmiech !
 - Wyłącz telewizor grający w tle!

Przygotowałam na podstawie:

Susan Pinker, „Efekt wioski. Jak kontakty twarzą w twarz mogą uczynić nas zdrowszymi, szczęśliwymi i mądrzejszymi”, Charaktery, 2015.

Współpracy z logopedami diagnozującymi małe dzieci oraz własnych doświadczeń podczas diagnozy poziomu rozwoju psychoruchowego małego dziecka